

PROGRAM DELA POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE MURSKA SOBOTA S FINANČNIM IN KADROVSKIM NAČRTOM ZA LETO 2019

Murska Sobota, maj 2019

OSNOVNI PODATKI

Polno ime ustanove: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Skrajšano ime: PiŠK Murska Sobota

Naslov: Zvezna ulica 10, 9000 Murska Sobota

Matična številka: 5676274000

Davčna številka: 18974961

Tel.: +386 2/530 81 10

Fax.: +386 2/530 81 30

E-poštni naslov: info@ms.sik.si

Spletni naslov: www.ms.sik.si

Organi zavoda:

Svet zavoda: Marko Polanšček (MO Murska Sobota, predsednik), Bojan Žerdin (Občina Beltinci, namestnik predsednika), mag. Brigita Perhavec (MO Murska Sobota), Slavica Meglič (MO Murska Sobota), Martina Luteršmit (MO Murska Sobota), Romeo Varga (MO Murska Sobota), Terezija Topoljski (Občina Beltinci), Vesna Radovanovič (PiŠK Murska Sobota) in Boštjan Zver (PiŠK Murska Sobota).

Strokovni svet: Franci Just (DBP Murska Sobota, predsednik), Vanda Kovač (DBP Murska Sobota), Maja Vratuša (KZ Slovenije), Janez Horvat (PiŠK Murska Sobota) in Bojan Režonja (PiŠK Murska Sobota).

Direktorica: mag. Klaudija Šek Škafar

KAZALO VSEBINE	Stran
1 UVOD	6
1.1 FUNKCIJE KNJIŽNICE	7
1.2 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI DOLOČAJO, POJASNJUJEJO IN OPREDELUJEJO DELOVNO PODROČJE POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE MURSKA SOBOTA	7
1.3 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE KOT SPLOŠNE KNJIŽNICE	8
1.4 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE KOT OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE	9
1.5 ORGANIZACIJSKE ENOTE	10
1.6 OBRATOVALNI ČAS KNJIŽNICE	10
1.7 ZAPOSLENI	11
1.7.1 Izobraževanje zaposlenih	12
2 POSLANSTVO PIŠK MURSKA SOBOTA	12
3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA IN E-KNJIŽNICA	14
3.1 ZBIRKA, NJENA KAKOVOST, VRSTA IN OBSEG GRADIVA V NJEJ	14
3.2 INFORMACIJSKI VIRI, NJIHOVA DOSTOPNOST IN PROMOCIJA	15
3.3 RAZVOJ RAČUNALNIŠKE/INFORMACIJSKE PISMENOSTI IN TELEKOMUNIKACIJSKIH POVEZAV	16
4 PROGRAMA DELA ZA LETO 2019	17
4.1 NAKUP GRADIVA IN STROKOVNA OBDELAVA	17
4.1.1 Nakup gradiva za potrebe slovenske in madžarske narodne skupnosti	21
4.1.2 Nakup gradiva za potrebe Slovencev v zamejstvu	22
4.2 IZPOSOJA	22
4.2.1 Medknjižnična izposoja	22
4.3 MENTORSTVO	23
4.4 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE ZA OTROKE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA:	23
4.5 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA IN RAZVIJANJE BRALNE KULTURE ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE: ..	24
4.6 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA ZA UPORABNIKE S POSEBNIMI POTREBAMI:	24
4.7 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA ZA ODRASLE	25
4.8 RAZSTAVNE DEJAVNOSTI	25
4.9 OSTALE DEJAVNOSTI:	26
4.10 DEJAVNOSTI POTUJOČE KNJIŽNICE	26
4.11 DOMOZNANSKA DEJAVNOST	27
4.11.1 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva	27
4.11.2 Dejavnosti in prireditve za predstavljanje domoznanske dejavnosti in domoznanskih zbirk	28
5 SODELOVANJE, PROMOCIJA IN PROJEKTI	29
5.1 SODELOVANJE	29

5.2 PROMOCIJA.....	30
5.3 PROJEKTI	31
6 OBMOČNOST IN STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM.....	32
6.1 ZAGOTAVLJANJE POVEČANEGA IN ZAHTEVNEJŠEGA IZBORA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJ	32
6.2 STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM OBMOČJA.....	32
6.3 KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA.....	33
6.4 USMERJANJE IZLOČENEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA S SVOJEGA OBMOČJA OOK	33
7 OBMEJNOST, NARODNA IN ROMSKA SKUPNOST	33
7.1 DELO ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU (OBMEJNO OBMOČJE)	33
7.2 DELO ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI	34
7.3 DELO ZA PRIPADNIKE ROMSKE SKUPNOSTI	35
8 UPRAVA IN TEHNIČNE SLUŽBE	36
9 INVESTICIJE	36
10 SKLEP	37

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Izračun izvodov gradiva za nakup knjižničnega gradiva glede na število prebivalcev v občinah	18
--	----

1 UVOD

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota se je v preteklih letih razvila v pomembno kulturno ustanovo in razvila vrsto storitev, s katerimi se odziva na potrebe lokalnega okolja. Je eden od osrednjih prostorov izobraževalnega, znanstvenega, kulturnega in družabnega dogajanja v mestu in širše. Knjižnica je lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju, raziskovanju, informacijah in razvoju osebnosti, vključno s sprostivitvijo in razvedrilom. S svojo široko ponudbo knjižničnih storitev, tudi v virtualnem okolju, in kulturnih vsebin za vse generacije si prizadeva uporabnike privabiti v knjižnico ter jih s svojo ponudbo in storitvami prepričati, da se ponovno vrnejo. V tem duhu je oblikovan program dela knjižnice za leto 2019, katerega uresničevanje pa bo odvisno od finančne podpore občin ustanoviteljic, občin pogodbenih partneric, Ministrstva za kulturo RS in uspešnosti prijav na javnih razpisih. Posebna pozornost je namenjena aktivnostim v okviru obeleževanja 100. obletnice priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

1.1 Funkcije knjižnice

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je osrednja splošna knjižnica za 12 občin, Mestno občino Murska Sobota in Občino Beltinci, ki sta ustanoviteljici, ter 10 pogodbenih partneric (Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). Je domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje. Razvila se je iz ljudske knjižnice (ustanovljena 1945) in študijske knjižnice (ustanovljena 1955), ki sta se leta 1972 združili in se poimenovali tako, kot se knjižnica imenuje še danes. V začetku leta 1991 je bila računalniško opremljena in vključena v računalniško podprt slovenski knjižnični informacijski sistem, leta 2004 pa je pričela delovati v novi sodobni zgradbi v središču mesta Murska Sobota.

Od leta 2003 je ena od desetih osrednjih območnih knjižnic, za območje Pomurja (področje upravnih enot Murska Sobota, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona). Opravlja posebne naloge za madžarsko narodnostno skupnost in Slovence v zamejstvu (Porabje), prav tako zagotavlja knjižnično dejavnost z bibliobusom in krajevnimi knjižnicami.

1.2 Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo, pojasnjujejo in opredeljujejo delovno področje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS 77/07 s spremembami in dopolnitvami),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS 19/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS 29/03),
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS št. 100/03 s spremembami in dopolnitvami),

- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS 73/03 s spremembami in dopolnitvami),
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Ur. l. RS 83/03 in 118/08),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS 88/03),
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS 127/04 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS 72/93 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS 80/94 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. l. RS 69/06 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o Javni agenciji za knjigo (Ur. l. RS 112/07 s spremembami in dopolnitvami),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028,
- Nacionalni program za kulturo 2018 – 2025,
- Strategija razvoja splošnih knjižnic 2013 - 2020,
- Strateški načrt Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota 2015–2020,
- drugi zakonski predpisi in akti.

1.3 Dejavnosti knjižnice kot splošne knjižnice

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota izhajajo iz 2. in 16. člena Zakona o knjižničarstvu (UL RS, 87/01 s spremembami in dopolnitvami).

2. člen:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,

- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

16. člen:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

1.4 Dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice

Posebne naloge osrednjih območnih knjižnic opredeljuje Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (2003):

1. zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij,
2. strokovna pomoč knjižnicam na območju: knjižnice na območju spodbujamo,
3. koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva,
4. usmerjanje izločenega (odpisanega) knjižničnega gradiva s svojega območja OOK.

Osrednje območne knjižnice

1.5 Organizacijske enote

Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota sestavlja 6 organizacijskih enot:

- osrednja knjižnica;
- 4 krajevne knjižnice - knjižnična dejavnost na narodnostno mešanem območju v Prosenjakovcih, Motvarjevcih, Domanjševcih in Hodošu, kjer je na voljo za izposajo tako slovensko kot madžarsko knjižnično gradivo;
- potujoča knjižnica (bibliobus) – izvajanje knjižnične dejavnosti na 72 postajališčih v 12 občinah. Posebnost sta *porabska* (Gornji Senik, Dolnji Senik, Sakalovci, Števanovci, Monošter) in *madžarska proga* (Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci, Krplivnik, Hodoš), na katerih je za izposajo na voljo tako slovensko kot madžarsko gradivo.

1.6 Obratovalni čas knjižnice

Knjižnica bo v letu 2019 za uporabnike odprta od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure. V mesecih julij in avgust bo knjižnica odprta za uporabnike po poletnem delovnem času, in sicer v torek in četrtek od 12. do 19. ure, v ponedeljek, sredo in petek pa od 7. do 15. ure. Ob sobotah bo knjižnica zaprta. Obratovalni čas knjižnice je v skladu s Pravilnikom o obratovalnem delovnem času PiŠK Murska Sobota. Odprtost krajevnih knjižnic ustreza Uredbi o osnovnih storitvah knjižnic. Potujoča knjižnica vsako leto pripravi mesečni raspored obiskov za prvo in drugo polletje. Raspored je objavljen na spletni strani knjižnice, na bibliobusu, posredovan pa tudi vsem 12 občinam, v katerih bibliobus izvaja knjižnično dejavnost.

1.7 Zaposleni

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota je sistemiziranih 35 delovnih mest, zaposlenih je 27 oseb.

Zaposleni v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota (stanje na dan 1. 1. 2019):

Priimek in ime	Oddelek
mag. Klaudija Šek Škafar	direktorica
Antolin Terezija	obdelava gradiva
Balažic Jana	čitalniški oddelek
Banfi Simona	oddelek za odrasle
Benko Kerec Sonja	računovodstvo
Farič Nada	oddelek za odrasle
Horvat Janez	oddelek za odrasle
Horvat Jasna	oddelek za odrasle
Končan Matej	sistemski administrator
Lukovnjak Suzana	oddelek za odrasle
Meolic Slavko	potujoča knjižnica
dr. Papp Jožef	hungarika, obdelava gradiva
Pavlič Andrej	domoznanstvo
Petek Stanislav	potujoča knjižnica
Radovanovič Vesna	mladinski oddelek
Režonja Bojan	nabava gradiva
Rogač Marjeta	upravno-tehnična služba
Sečkar Gabriela	mladinski oddelek
dr. Sedar Klaudija	domoznanstvo
Celec Metka	mladinski oddelek
Sušec Ana	mladinski oddelek
Szabo Suzana	čitalniški oddelek
Škraban Peter	upravno-tehnična služba
Vlaj Nada	upravno-tehnična služba
Vöröš Julijana	oddelek za odrasle
Zrim Milojka	oddelek za odrasle
Zver Boštjan	nabava gradiva

1.7.1 Izobraževanje zaposlenih

Strokovni delavci bodo strokovno izpopolnjevali svoje znanje in se seznanjali z novostmi na področju knjižničarske stroke na ustreznih seminarjih in izobraževanjih v ustanovah in knjižnicah:

- udeležba na tečajih COBISS;
- udeležba na seminarjih in delavnicah, ki jih organizirajo NUK, IZUM, ZBDS, Združenje slovenskih splošnih knjižnic itd.;
- udeležba na posvetih domoznanske dejavnosti (OOK);
- udeležba na posvetovanjih ZBDS;
- aktivno sodelovanje v strokovnem bibliotekarskem društvu;
- aktivno delo v delovnih skupinah Združenja slovenskih splošnih knjižnic;
- pridobivanje znanj iz področij, ki so povezane z delom knjižnice (komuniciranje z uporabniki, medosebno komuniciranje).

2 POSLANSTVO PIŠK MURSKA SOBOTA

Temeljno poslanstvo Pišk MS je, da nudi dostopnost do knjižničnega gradiva in vseh vrst informacij. S tem murskosoboška knjižnica med drugim podpira aktivno vlogo pri razvijanju bralne kulture, podpira razvoj informacijske družbe, oboje v kontekstu kulture vzgoje in izobraževanja (tudi formalnega na vseh stopnjah izobraževanja), ter spodbuja h kvalitetni rabi prostega časa. S takšno vlogo ima Pišk MS tudi socialno-razvojno funkcijo v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih in drugih socialnih možnosti prebivalcev svojega območja.

Prizadevamo si ohranjati in negovati kulturno identiteto, saj s svojimi storitvami sooblikujemo podobo Murske Sobote in njene okolice. Uporabnikom omogočamo dostop do informacij iz lastne zbirke in zbirk drugih knjižnic ter ostalih ponudnikov informacij. Digitalne tehnologije in

internet nam omogočajo nove poti do uporabnikov, izboljšanje in povečanje obsega storitev in prinašajo inovativnost v naše delovanje.

Z uresničevanjem načela splošne dostopnosti informacij prispevamo k zmanjševanju razkoraka med tistimi, ki imajo možnosti in sredstva za neoviran dostop do informacij, in med tistimi, ki jim to, zaradi kateregakoli vzroka, ni dostopno. Zagotavljamo relevantno zbirko domače in tuje znanstvene literature, dostopne za potrebe študijskega in znanstveno-raziskovalnega dela.

Smo splošna knjižnica, ki:

- je kulturno središče, ki skrbi za ohranjanje in prezentacijo kulturne dediščine ter prenaša spoštljiv odnos do nje na vse generacije;
- širi bralno kulturo pri vseh kategorijah in generacijah bralcev;
- je socialno središče različnih mnenj, zamisli in spoštuje pravico vseh do svobodne izbire knjižničnega gradiva in storitev;
- je gostoljuben prostor strokovno usposobljenih, prijaznih in komunikativnih knjižničark in knjižničarjev;
- se odziva na potrebe lokalnega okolja ter s svojimi dejavnostmi bogati kulturno družabno in duhovno življenje;
- je informacijsko središče, ki išče, raziskuje, svetuje in informira;
- z bibliobusom obišče tudi najmanjše zaselke;
- si v okviru finančnih, materialnih in kadrovskih zmožnosti prizadeva uvajati nove tehnologije in novosti v stroki.

Kot javni zavod si prizadevamo za kakovostno izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA IN E-KNJIŽNICA

3.1 Zbirka, njena kakovost, vrsta in obseg gradiva v njej

Knjižnična zbirka je temelj delovanja vsake knjižnice in z njo uresničujemo svoje poslanstvo. Urejena je po načelu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), tako da omogoča prost dostop do večine (okrog 70 %) gradiva, predvsem pa omogoča prost dostop do večine aktualnega in referenčnega gradiva (enciklopedije, leksikoni, slovarji idr.). Knjižnični katalog je dosegljiv uporabnikom s pomočjo COBISS+.

Mladinski oddelek domuje v pritličju knjižnice, kjer je na voljo gradivo za otroke in mladino do 15 leta starosti. Leposlovno gradivo je razporejeno glede na starostne stopnje po prostem pristopu, poučno pa po načelu UDK klasifikacije.

V prvem nadstropju knjižnice je gradivo za odrasle v prostem dostopu. Časopisni oddelek (knjižničarji ga imenujemo tudi oddelek za periodiko) je v prostem pristopu postavljen po abecedi naslovov. V prvem nadstropju je tudi oddelek neknjižnega gradiva (zemljevidi, karte, CD-ji, DVD-ji idr.), čitalnica, čitalniška območja, območja za iskanje gradiva (računalniki) študijska soba (t. i. »Brankova soba« s čez 4.000 tisoč enotami knjižnega in neknjižnega gradiva, ki ga je murskosoboški knjižnici podaril pesnik, pisatelj, esejist in pisec filmskih scenarijev Branko Šömen leta 2005; med tem podarjenim gradivom je veliko literature o prostožidarstvu) in romski oddelek (od februarja 2015), ki je tudi posebnost naše knjižnice. V vsem slovenskem prostoru smo namreč edina knjižnica, ki se ponaša s tovrstnim oddelkom. Ta je rezultat projekta *Romano Kher - Romska hiša* v sodelovanju z romskim društvom *Phuro Kher - Stara hiša* ter Pokrajinsko in študijsko knjižnica Murska Sobota.

V slovenski bibliografski katalog je vključena tudi Kučanova zbirka (okrog 1.000 enot gradiva, ki ga je knjižnici podaril prvi predsednik RS Milan Kučan), katere del se nahaja na mladinskem oddelku ob marmorni steni (kot stalna razstava), drugi del pa je v nadstropju čitalniškega

območja. Izposoja tega gradiva, med katerim je tudi zbirka Iconotheca Valvasoriana, je čitalniška, na dom pa le pogojno.

Skladiščni prostori so v drugem nadstropju knjižnice, kjer je gradivo prav tako postavljeno po načelu UDK klasifikacije. Poseben del skladiščnega prostora je odmerjen domoznanskemu gradivu, nekaterim zaključenim zbirkam in vezanim serijskim publikacijam. Tudi za pravilno zaščito in hranjenje tega gradiva skrbimo v skladu z IFLA načeli za hrambo knjižničnega gradiva in ravnanje z njim.

Za knjižnično gradivo vodijo strokovni delavci PiŠK MS inventarne knjige, ločeno za monografske publikacije, serijske publikacije, neknjižno gradivo, krajevne knjižnice in potujočo knjižnico.

3.2 Informacijski viri, njihova dostopnost in promocija

Knjižnično gradivo PiŠK MS je na voljo vsem uporabnikom, v knjižnici pa so na voljo tudi čitalniška mesta, računalniška oprema, ki omogoča dostop do e-informacij pa tudi tiha čitalnica za učenje in raziskovanje.

Promocija knjižnice obsega številne dejavnosti, ki jih bomo v prihodnje še dopolnjevali in nadgrajevali, saj želimo, da so naši uporabniki seznanjeni z vsemi novostmi, dogodki, prireditvami in spremembami v knjižnici:

- objave na spletni strani knjižnice, družbenem omrežju Facebook, e-novicah, v lokalnih medijih;
- digitalizirane vsebine (domoznanskega) knjižničnega gradiva na dLib-u in Kamri;
- izdaja različnih publikacij (lastnih ali v sodelovanju);
- sodelovanje pri različnih projektih (dobreknjige.si, Pomurci.si, Kamra, dLib.si...);
- sodelovanje z različnimi organizacijami, društvi, zavodi, lokalnimi združenji in mediji;

- mesečna priprava dogodkov in prireditev (v obliki letakov in plakatov v knjižnici, objava v lokalnih časopisih).

3.3 Razvoj računalniške/informacijske pismenosti in telekomunikacijskih povezav

Knjižnica nudi dostop do raznovrstnih informacijskih virov, tudi digitalnih, pri čemer zaradi napredka informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) in njenega vpliva na družbo postaja vse pomembnejša informacijska pismenost. Prav iz tega razloga redno spremljamo razvoj, uvajamo nove storitve na področju e-virov, ki jih tudi redno promoviramo in jih skozi formalne in neformalne oblike izobraževanja predstavljamo našim uporabnikom, kot npr.:

- spoznavanje in uporaba COBISS/ OPAC kataloga;
- predstavitev e-virov (dLib, Kamra, Album Slovenije (Murske Sobote), Dobreknjige.si, e-uprava...);
- dostop do podatkovnih zbirk (EbscoHost, Tax-Fin-Lex);
- dostop do e-knjig in e-revij (Biblos, Pressreader).

Glede na to, da knjižnica ustvarja možnost za razvoj informacijske pismenosti in ponuja skozi oblike bibliopedagoškega dela osvojitve te storitve ter promovira uporabo informacijskega servisa, je cilj izvajanja informacijske pismenosti spodbujanje k pridobivanju kvalitetnega znanja na različnih področjih vseživljenjskega delovanja in k nadaljnji uporabi le-tega. V PiŠK MS si prizadevamo, da je uporabnikom knjižnice dostopno gradivo, ki je v skladu z njihovimi željami in potrebami, prav tako omogočamo prost dostop do sodobnih knjižničnih storitev oz. do obsežne virtualne zbirke gradiv z različnih znanstvenih in strokovnih področij.

4 PROGRAMA DELA ZA LETO 2019

4.1 Nakup gradiva in strokovna obdelava

V letu 2019 načrtujemo nakup gradiva v skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018 – 2028.

V dokumentu Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice je glede politike upravljanja knjižnične zbirke zapisano:

- Priporočeno razmerje med leposlovnim in strokovnim gradivom je do 50 % naslovov leposlovnega gradiva v krajevnih knjižnicah. Z velikostjo knjižnice se praviloma večja delež strokovnega gradiva.
- Delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike je praviloma 30 %. Knjižnica pri tem smiselno upošteva delež teh skupin med prebivalci ter prioritete med knjižničnimi vlogami.
- Priporočeno število naslovov informativnega periodičnega tiska v knjižnični zbirki je vsaj 100 naslovov v krajevni knjižnici, kjer je sedež osrednje knjižnice, vendar v krajevni knjižnici ne manj kot 30 naslovov.
- Knjižnica redno dopolnjuje knjižnično zbirko glede na kriterije, določene v dokumentu politike izgradnje knjižnične zbirke. Kriteriji za izbor knjižničnega gradiva so lahko ugled avtorja, urednika ali založnika, pozitivne ocene, interes prebivalcev, ocenjene potrebe v lokalni skupnosti, raven zahtevnosti vsebine, novost vsebine, zastopanost posameznega vsebinskega področja v zbirki, ciljna javnost, ki jo publikacija nagovarja, logičnost predstavitve posamezne teme, estetska vrednost, fizične značilnosti (format, vezava) gradiva, ujemanje z obstoječo knjižnično zbirko ter cena. Priporočena letna stopnja prirasta knjig in brošur je vsaj 250 enot na 1000 prebivalcev.

Pri nakupu bomo skrbeli za zastopanost vsaj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu (katerih izdajo v zadnjem letu finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture) v vsaki organizacijski enoti knjižnice. Prav tako

bomo poskrbeli za zastopanost publikacij vsaj 50-ih slovenskih založb. Informacije o kupljenem gradivu bodo dostopne v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Načrt nakupa knjižničnega gradiva predvideva 90 % tiskanih medijev (knjig, brošur, periodičnega gradiva) in 10 % neknjižnega gradiva.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota bo knjižnično gradivo nabavljala v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih zagotavljajo občine (ustanoviteljici in pogodbene partnerice) in Ministrstvo za kulturo RS. Knjižnično gradivo bo pridobila tudi z obveznim izvodom, ki ga prejema kot osrednja območna knjižnica, darovi in zamenjavami.

Tabela 1: Izračun izvodov gradiva za nakup knjižničnega gradiva glede na število prebivalcev v občinah

Občina	Število prebivalcev	Število enot gradiva
MO Murska Sobota	18.734	1.873
Beltinci	8.183	818
Cankova	1.755	176
Gornji Petrovci	2.013	201
Grad	2.105	211
Hodoš	362	36
Kuzma	1.555	155
Moravske Toplice	5.826	583
Puconci	5.938	594
Rogašovci	3.084	308
Šalovci	1.411	141
Tišina	3.976	398
SKUPAJ	54.942	5.494

Opomba: Statistični podatki o številu prebivalcev so z dne 1.1.2018 (Vir. SURS RS)

Knjižnica s svojim delovanjem pokriva območje s 54.942 prebivalci (od tega 18.734 v MO MS), kot osrednja območna knjižnica pa območje s čez 123.000 prebivalci. Skupaj je na tem območju 38 osnovnih šol, osem srednjih, štiri glasbene šole, štiri ljudske univerze in se izvaja nekaj višjih in visokošolskih programov.

V letu 2019 načrtujemo nakup knjižničnega gradiva v skladu z Letnim načrtom nakupa knjižničnega gradiva v PiŠK MS za leto 2019. Glede na število prebivalcev (54.942) se načrtuje nakup 10.988 enot novega knjižničnega gradiva po povprečni ceni 20 €, od tega 9.889 enot knjižnega gradiva (prirast 200 enot na 1.000 prebivalcev) in 1.099 enot neknjižnega gradiva (20 enot na 1.000 prebivalcev). Sredstva za nakup gradiva bi morale zagotavljati občine in Ministrstvo za kulturo RS, ki pa po dosedanjih izkušnjah žal tega niso izpolnjevale v celoti, zato bomo gradivo nabavljali pri najugodnejšem ponudniku in v obsegu, kot nam bodo to omogočala finančna sredstva.

Domoznansko (neknjižno) gradivo PiŠK MS pridobiva še z drugimi orodji nabavne politike, predvsem z darovi, pa tudi s ponudbo antikvariatov, tako da je delež domoznanskega (neknjižnega) gradiva v celotni strukturi prirasta vsako leto višji.

Pri letnem dopolnjevanju zbirke bomo upoštevali informacijske, izobraževalne, raziskovalne, in kulturne potrebe našega okolja.

Za zadovoljevanje **informacijskih potreb** občanov bo knjižnica nabavljala:

- splošno informativno periodiko v slovenskem in madžarskem jeziku,
- gradivo z informacijami javnega značaja,
- gradivo z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo participacijo v demokratičnih procesih.

Za zadovoljevanje **izobraževalnih potreb** bo knjižnica zagotavljala:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do stopenj akademske zahtevnosti, ter na različnih medijih - knjige,

periodika, neknjižno gradivo; zbirko bo dopolnjevala s strokovnimi in znanstvenimi deli v tujih jezikih, posebej takrat, ko ni mogoče pridobiti ustreznih del na slovenskem knjižnem trgu,

- poučno-vzgojno gradivo, namenjeno mladim uporabnikom, od tistega, ki najmlajšim omogoča spoznavanje predmetov in osvajanje pojmov, do takega, ki spodbuja vedoželjnost, širjenje obzorja, oblikovanje osebnih interesov, gradi otrokovo in najstnikovo osebnost, in tistega, ki podpira šolske in obšolske obveznosti na osnovni in srednji stopnji izobraževanja,
- poljudno-znanstveno, strokovno in znanstveno gradivo, namenjeno študentom oziroma vsem študirajočim populacijam,
- gradivo, namenjeno permanentnemu izobraževanju in osvajanju novih tehnologij in medijev,
- gradivo, namenjeno izobraževanju v okviru hobijev, prostočasnih aktivnosti in osebnih interesov,
- gradivo, namenjeno za pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav otrok ter mladih in starejših uporabnikov knjižnice.

Pri zadovoljevanju **raziskovalnih potreb** bo knjižnica posebno pozornost posvečala:

- spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalnega okolja, kar bo podpirala s skrbnim zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva in z izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk,
- tesno sodelovala z organizatorji in izvajalci mladinskega raziskovalnega dela na osnovnošolski in srednješolski ravni, tako da bo zagotavljala potrebne vire za procese raziskovanja, pa tudi zbirala in hranila raziskovalne naloge, ki nastajajo kot rezultat tega dela,
- podpirala bo raziskovalno delo v okviru raziskovalnih, seminarskih in diplomskih nalog visokošolskega študija z zagotavljanjem ustreznega izbora strokovnega gradiva na različnih nosilcih ter zbirala in hranila to vrsto gradiva,
- nadaljevala dopolnjevanje zbirke disertacij pomurskih doktorjev znanosti.

Kulturne potrebe okolja bo zadovoljevala:

- z izgradnjo kakovostnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje,
- z nabavo kvalitetnih glasbenih ter govornih posnetkov in igranih filmov,
- z izborom kvalitetne strokovne in znanstvene literature s področja umetnosti,
- z dopolnjevanjem likovne zbirke z estetsko vrednimi likovnimi eksponati avtorjev in del iz pomurskega in porabskega zemljepisnega prostora,
- s strokovno periodiko s področja kulture in umetnosti.

Načrt nakupa neknjižnega gradiva zajema:

- glasbene posnetke, elektronske medije (zgoščenke, multimedija) in igrače za otroke,
- glasbene posnetke, igrane filme in izobraževalne DVD-je za odrasle,
- notno gradivo,
- e-podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,
- domoznansko neknjižno gradivo: fotografije, razglednice, zemljevidi, drobni tiski.

4.1.1 Nakup gradiva za potrebe slovenske in madžarske narodne skupnosti

25. člen Zakona o knjižničarstvu določa, da splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti.

Knjižnica nabavlja knjižnično gradivo tudi za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Z rednim in dodatnim nakupom gradiva v madžarskem jeziku si prizadeva za ohranjanje jezika madžarske manjšine, podpira kulturno-umetniško izražanje v jeziku manjšine in kulturno povezovanje z matičnim narodom.

Na območju, ki ga knjižnica pokriva, živi tudi veliko predstavnikov romske skupnosti, v bližini je nekaj romskih naselij. Tudi v letu 2019 bo knjižnica zbirko gradiva v romskem jeziku ustrezno dopolnila z ustreznim izborom gradiva (knjige, AV gradivo in nekaj naslovov tekočega

periodičnega tiska). Od leta 2015 imamo v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota vzpostavljen poseben oddelek (Romski oddelek – Romano Kher), kjer imamo zbrano vso gradivo, ki se ukvarja z romsko tematiko.

4.1.2 Nakup gradiva za potrebe Slovencev v zamejstvu

V skladu z 26. členom Zakona o knjižničarstvu splošne knjižnice, ki pokrivajo obmejna območja, zagotavljajo dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovincem v zamejstvu, tako da jim omogočajo izposajo, v sodelovanju z osrednjimi knjižnicami Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvajajo nakup gradiv v Sloveniji ter pomagajo pri razvoju knjižnic slovenske manjšine v sosednjih državah.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota tako tudi v letu 2019 načrtuje nakup gradiva, namenjeno Slovincem v Porabju. Nekaj zamejskih Slovencev sicer obiskuje knjižnico v Murski Soboti, večina jih pa dostopa do gradiva preko bibliobusa. Prav zato bomo poskrbeli, da bo gradivo za njihove potrebe dostopno na bibliobusu.

4.2 Izposoja

Za povečanje izposoje gradiva, ki je vezana na članstvo, si bomo prizadevali z oblikovanjem kakovostne knjižnične zbirke in promocijo gradiva v obliki literarnih večerov, tematskih razstav gradiva ipd. Knjižnica bo izposojala gradivo na dom, omogočena pa bo tudi uporaba gradiva v vseh enotah knjižnice. Prav tako bo na voljo uporaba e-virov (npr. e-knjige), do katerih bodo lahko dostopali tudi od doma oz. izven knjižnice.

4.2.1 Medknjižnična izposoja

Sodobni računalniško podprti knjižnični sistemi omogočajo vpogled v knjižnično zalogo vseh knjižnic v Sloveniji in tudi nekaterih v tujini. S pomočjo medknjižnične izposoje je uporabnikom

omogočen dostop do gradiva iz vseh omenjenih knjižnic. Medknjižnična izposoja bo potekala z madžarskimi knjižnicami in vsemi slovenskimi knjižnicami.

Ker je PiŠK MS območna knjižnica za knjižnice Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, je zato medknjižnična izposoja med temi knjižnicami brezplačna, sicer knjižnica medknjižnično izposoja zaračunava po veljavnem ceniku PiŠK MS.

4.3 Mentorstvo

Kot v preteklih letih, bomo tudi v letu 2019 po potrebi nudili strokovno mentorstvo:

- dijakom srednjih šol in študentom bibliotekarstva, katerim bomo omogočili tudi opravljanje obvezne šolske prakse,
- pri strokovnem usposabljanju za bibliotekarski izpit drugim kandidatom,
- osebam, ki bodo v naši ustanovi opravljali delo v programu javnih del in družbeno koristnih del.

4.4 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture za otroke, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja:

- pravljичne ure in ustvarjalne delavnice (od 4. leta dalje) ob sredah ob 16.30 uri,
- pravljične ure v vrtcih in osnovnih šolah v MO Murska Sobota po dogovoru,
- pravljične ure v vrtcih v občini Beltinci po dogovoru,
- pravljice in delavnice za otroke, starše in stare starše (medgeneracijsko povezovanje),
- pravljične ure z delavnicami v počitnicah (npr. polletne, krompirjeve, zimske),
- pravljične ure na Trgu zmage ob Pravljični deželi v mesecu decembru,
- pravljične ure v mestnem parku v sklopu Družinskega piknika MO Murska Sobota,
- pravljične ure in ustvarjalne delavnice v mestnem parku v sklopu Igrivega parka,
- obisk vrtcev v ostalih občinah,
- pravljica v angleščini in francoščini (Elizabeta Štukov),

- bralna značka *Jaz pa berem*,
- lutkovna predstava (npr. Gledališče Smejček, Studio Anima...),
- različne prireditve ob posebnih priložnostih (Slovenski kulturni praznik (februar), Mednarodni dan knjig za otroke – Noč z Andersenom (marec), Dnevi kulturne dediščine (DEKD in TKD, september-oktober);
- različne prireditve za otroke ob posebnih priložnostih.

4.5 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja in razvijanje bralne kulture za osnovnošolce in srednješolce:

- bibliopedagoške ure (sodelovanje z vsemi pomurskimi šolami),
- Rastem s knjigo,
- predstavitve razstav,
- literarni dogodek za srednješolce Pesem sem,
- Babica pripoveduje (medgeneracijsko povezovanje)...

4.6 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja za uporabnike s posebnimi potrebami:

- Karolinina bralna značka za osebe z motnjami v duševnem razvoju;
- srečanja in pogovori ter razmišljanja o prebrani knjigi;
- literarna srečanja v Domu starejših v Rakičanu in Centru za starejše v Murški Soboti.

4.7 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja za odrasle

Skozi celotno leto si bomo prizadevali za sprotno izobraževanje odraslih za delo s COBISS-OPAC, ki jim nudi kakovostno in natančno iskanje gradiva. Pripravili bomo tudi širok in zanimiv nabor prireditev, ki so pomemben del knjižnične dejavnosti:

- literarni večeri s predstavitvijo knjig različnih žanrov,
- bralni klub,
- bralna značka za odrasle,
- Noč knjige s Tadejem Golobom,
- literarno-glasbeni večer Knjižnica pod zvezdami na Skritem dvorišču (julij, avgust),
- pravljичni večer za odrasle,
- Slovenski dnevi knjige (april),
- Teden vseživljenjskega učenja (maj),
- Dan slovenskih splošnih knjižnic (november),
- Ta veseli dan kulture (december)...

4.8 Razstavne dejavnosti

Pripravili bomo raznolik nabor razstav, ki so pomemben del knjižnične dejavnosti:

- približno 20 razstav na oddelku za odrasle - sprotne priložnostne razstave na dveh razstavnih panojih in v vitrinah na oddelku za odrasle (kot npr. *domoznanske razstave* - okrogle/pomembne obletnice rojstev in smrti slovenskih (prekmurskih) literatov; *razstave ob podelitvi pomembnih literarnih nagrad ter druge sprotne razstave* - predvsem ob dogodkih, povezanih s književnostjo, vsakoletne slovenske književne nagrade Fabula, Kresnik, Veronika, Vilenica, nagrade ob Slovenskem knjižnem sejmu...),
- razstava ob 70-letnici smrti Otona Župančiča (1878 – 1949),
- razstava ob 90-letnici rojstva Daneta Zajca (1929-2005),

- druge razstave pesnikov in pisateljev.

4.9 Ostale dejavnosti:

- zanimiva predavanja, ki bodo vsebinsko zelo raznolika; od humanističnih, družboslovnih, do naravoslovnih in tehničnih področij,
- potopisna predavanja...

4.10 Dejavnosti potujoče knjižnice

Bibliobus se ustavlja v 12 občinah na 72 postajališčih, kar bomo ohranili tudi v letu 2019, bomo pa na željo uporabnikov in samo obiskanost postajališč le-te dopolnjevali oz. spreminjali. Na bibliobusu bomo skrbeli za aktualnost in kakovost knjižnične zbirke.

V okviru oddelka bomo nudili tudi dejavnosti kot so:

- obiski predšolskih otrok, osnovnošolcev in odraslih,
- vodeni ogledi bibliobusa,
- nudenje strokovne pomoči uporabnikom,
- bibliopedagoške urice s pravljico na bibliobusu,
- literarne ure na bibliobusu,
- sodelovanje z ostalimi oddelki knjižnice,
- promocijski obisk vrtcev v drugih občinah, v katerih bibliobus nima postajališč,
- sodelovanje z osnovnimi šolami, vrtci in krajevnimi skupnostmi, kjer ima bibliobus svoja postajališča,
- tradicionalna priprava premične zbirke za potrebe počitniškega doma v Baški na Hrvaškem,
- Slovenska bralna značka Potujoče knjižnice Pišk MS v Porabju.

4.11 Domoznanska dejavnost

Domoznanstvo je posebna dejavnost, ki raziskuje, proučuje in opisuje določeno geografsko oz. upravno območje ter nam govori o zgodovinskem, geografskem, etnološkem ter družbenem in kulturnem utripu tega območja. Domoznanska zbirka splošne knjižnice pa je tista, ki poskrbi, da se ustvarjalnost ohranja iz roda v rod ter da je dostopna najširši javnosti.

Domoznanska zbirka obsega monografske in serijske publikacije, notno, kartografsko, slikovno, grafično, AV gradivo, drobni tisk, rokopise, itd. Domoznanski fond se nahaja v skladiščnih prostorih, posebnih protipožarnih omarah in vitrinah.

V okviru domoznanske dejavnosti bomo skrbeli za povečanje domoznanskega fonda, za zbiranje, hrambo in obdelavo domoznanskega gradiva ter nudili domoznanske informacije in drugo strokovno pomoč uporabnikom.

Dopolnjevanje domoznanskih zbirk bo še naprej potekalo po že utečenem delu: nakup in obdelava domoznanskega gradiva, poseben poudarek pa bomo namenili pridobivanju domoznanskega gradiva (knjižnega in neknjižnega), ki je vezano na naše območje oz. je v tem prostoru izšlo/izhaja. Vso domoznansko gradivo bo tudi sprotno strokovno obdelano (novo gradivo, članki in sestavni deli, starejše in antikvarno gradivo, diplomske, magistrske naloge, doktorske disertacije idr.).

4.11.1 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva

Digitalizacija gradiva, pomembnega za območje OOK, poteka v sodelovanju z NUK oz. z njihovo Enoto za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice. S tem je tako tudi poskrbljeno, da ne prihaja do podvajanja digitaliziranih gradiv. Pri projektih digitalizacije knjižničnega gradiva dajemo prednost gradivu, ki ima zgodovinsko vrednost za območje in redkostim tj. tiskom v prekmurskem narečju, ki jih druge knjižnice ne hranijo. Z digitalizacijo starejšega gradiva si prav tako prizadevamo za zmanjšanje fizične izposoje, s čimer se preprečuje nadaljnja obraba in poškodbe gradiva.

Načrt za digitalizacijo gradiva v letu 2019 temelji na smotrnem izboru domoznanskih gradiv in je pomembno za širše območje OOK pri ozaveščanju o skupni zgodovini in vrednotah. Digitalizirano gradivo bo dostopno na spletnih portalih dLib.si, Kamra in povezavi preko spletne strani knjižnice.

Dragoceno domoznansko časopisje in koledar:

- Amerikanski Slovencev Glas (za leti 1924 in 1927),
- Pomurski vestnik 1955-1971,
- Evangeličanski kalendari 1923- 1942,
- Sztarisinsztvo, i zvacinsztvo, szem szpodobnimi prilikami za volo, szvadbeni mladénczov.

Domoznansko gradivo, pomembno za spoznavanje zgodovine 19. in 20. stoletja:

- Slavič, Matija: Prekmurje, 1921

Novejše lokalno časopisje:

- Soboške novine (2001-2006)

4.11.2 Dejavnosti in prireditve za predstavljanje domoznanske dejavnosti in domoznanskih zbirk

Domoznansko dejavnost bomo v letu 2019 poskušali približati čim širšemu krogu ljudi tudi z različnimi vsebinami in storitvami kot npr.:

- poletna domoznanska bralna značka – Zakladnice,
- domoznanski večeri,
- nova številka strokovno-poljudne revije za literaturo in kulturno zgodovino – Prekmuriana,
- predstavitve knjig z domoznansko vsebino (literarni večeri, pogovori),

- bibliopedagoške ure,
- publicistično delo.

V okviru obeleževanja 100. obletnice priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom bomo izvedli naslednje projekte:

- ponatis Slavič, Matija: Prekmurje. Ljubljana: Slovenska krščansko-socialna zveza, 1921 in Slovenska krajina : zbornik ob petnajstletnici osvobojenja. Beltinci Konzorcij, 1935,
- postavitve obeležja Rastoča knjiga,
- izdaja zbornika dokumentov z delovnim naslovom Prekmurje ob zgodovinski prelomnici: 1919.

5 SODELOVANJE, PROMOCIJA IN PROJEKTI

5.1 Sodelovanje

Za aktivnejše strokovno in organizacijsko sodelovanje knjižnice z drugimi ustanovami, kar lahko znatno pripomore k učinkovitejšemu delovanju tako na lokalnem kot nacionalnem nivoju, bo v ospredju:

- sodelovanje z ustanoviteljicama in občinami pogodbenimi partnericami;
- sodelovanje s tremi splošnimi knjižnicami pomurske regije pri izvajanju nalog območnosti;
- sodelovanje z Nacionalno in univerzitetno knjižnico in IZUM-om;
- sodelovanje z osrednjimi območnimi knjižnicami (pri pripravi projektov, v delovnih skupinah ipd.);
- sodelovanje z Ministrstvom za kulturo, Javno agencijo za knjige (JAK), Andragoškim centrom Slovenije idr.;
- sodelovanje z Bralno značko Slovenije;
- sodelovanje z različnimi društvi, zavodi, ustanovami, podjetji in skupnostmi v lokalnem okolju (vrtci, OŠ, SŠ, Pomurski muzej Murska Sobota, Pokrajinski arhiv Maribor, Galerija Murska Sobota, Ljudska univerza Murska Sobota, Argo, Univerza za tretje

življenjsko obdobje, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota, Društvo bibliotekarjev Pomurja, Društvo prijateljev mladine Murska Sobota, Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota, Pomurska izobraževalna fundacija (PIF), Pomurska akademsko znanstvena unija (PAZU) idr.);

- sodelovanje z založbami in knjigarnami;
- sodelovanje z lokalnimi mediji;
- sodelovanje s posamezniki, ki podpirajo knjižnično dejavnost;
- sodelovanje z različnimi drugimi organizacijami.

5.2 Promocija

Za predstavljanje knjižnice, njenega gradiva in približanje njenih dejavnosti ter storitev si bomo zlasti prizadevali z:

- objavami na spletni strani knjižnice in družbenih omrežjih, z oglaševanjem, promocijskim gradivom,
- z objavami v lokalnih spletnih, televizijskih in tiskanih medijih, madžarskih in zamejskih medijih,
- pošiljanjem sporočil za medije medijskim hišam,
- mesečnimi napovedniki prireditev tudi v občinskih glasilih, spletni strani knjižnice, spletnih straneh občin...
- pripravo predstavitev novitet oz. oceno nekaterih leposlovnih del kot namig za branje (Pomurec.com),
- mesečnimi predstavitvami del mladinske in odrasle literature na Murskem valu,
- predstavitvami knjižnične dejavnosti na radiu Romic,
- bralnimi priporočilni seznamami,
- obvestili za uporabnike, vabila, plakati,
- promocijskim materialom,
- letnim poročilom,

- izborom in pripravo odpisanih knjig za knjižno stojnico z brezplačno ponudbo knjig pred knjižnico ob Svetovnem dnevu knjige,
- dogodki in prireditvami ob Dnevu splošnih knjižnic, na Ta veseli dan kulture, Noč knjige...

5.3 Projekti

Izvajali in razvijali bomo lastne projekte kot tudi sodelovali pri drugih projektih in vsebinah nacionalnega pomena.

Lastni projekti:

- Bralna značka za otroke Jaz pa berem (4.-10. leta),
- Karolinina bralna značka,
- Bralna značka za odrasle,
- Slovenska bralna značka Potujoče knjižnice Pišk MS v Porabju,
- Poletna domoznanska bralna značka – Zakladnice,
- Obujamo dediščino – pravljичni večeri za odrasle v Porabju,
- Akademski večeri,
- Babica pripoveduje,
- Noč z Andersenom,
- Noč v objemu ljudskega izročila...

Drugi projekti:

- Rastem s knjigo.
- Kamra (regijsko uredništvo in vnos vsebin).
- Dobreknjige.si (regijsko uredništvo in vnos vsebin).
- Pomurci.si (regijsko uredništvo in vnos vsebin).
- dLib.si (dodajanje digitaliziranega gradiva).

6 OBMOČNOST IN STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM

6.1 Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva bomo v letu 2019 zagotavljali z obveznim izvodom, kar bo strokovno bibliografsko obdelano in opremljeno ter dostopno javnosti.

Načrtujemo tudi naročnino na podatkovne zbirke, ki bodo dostopne vsem članom vseh knjižnic na območju OOK. Prav tako bo zagotovljena brezplačna medknjižnična izposoja za vse člane knjižnic na območju.

6.2 Strokovna pomoč knjižnicam območja

Strokovna pomoč knjižnicam območja bo temeljila na svetovalnem delu pri reševanju problemov na različnih strokovnih področjih, izmenjavi znanja in praks, vključevanju v projekte OOK na lokalni (domoznanska bralna značka, Karolinina bralna značka, Pomurci.si, bralna značka za odrasle, bralna značka za otroke) in nacionalni ravni (Kamra, Dobreknjige.si), izobraževanju, informacijskem opismenjevanju, svetovanju glede bibliografske obdelave domoznanskega gradiva glede na potrebe knjižnic. Cilj je izboljšanje stanja sodelovanja med knjižnicami območja in koordiniranega izvajanja knjižnične dejavnosti.

Za splošne knjižnice na območju bomo organizirali delavnice Uresničevanje novih strokovnih priporočil v praksi: izziv za knjižnice na območju.

Strokovno pomoč bomo nudili tudi šolskim knjižnicam na območju, tako pri sistemu COBISS kot pri skupnem razvoju bibliopedagoških dejavnosti.

Z drugimi slovenskimi območnimi knjižnicami bomo sodelovali pri skupnih projektih in se udeleževali sestankov in delavnic koordinacije območnosti v NUK-u.

6.3 Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Skrb za usklajeno koordinacijo zbiranja, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva na območju (strokovna srečanja, različne komunikacijske poti). V OK Javnem zavodu Knjižnici Gornja Radgona načrtujemo individualno koordinacijo glede domoznanske dejavnosti in pomoč pri oblikovanju domoznanske knjižnične zbirke, kar bomo izvedli s fizično prisotnostjo bibliotekarja-domoznanca iz OOK v OK. Informirali bomo zavezance za obvezni izvod, informacije o zavezancih posredovali nacionalni knjižnici in izvajali normativno kontrolo.

Uporabnike bomo z domoznanskimi zbirkami seznanjali skozi različne domoznanske vsebine in storitve, k čemur bodo zagotovo pripomogle izmenjave razstav (OOK – OK), promocijski material v treh jezikih kot oblika kulturnega turizma in druge oblike domoznanske dejavnosti, ki jih navajamo v tem programu.

Izvajali bomo digitalizacijo gradiva, ki temelji na smotrnem izboru domoznanskih gradiv in je pomembno za širše območje OOK pri ozaveščanju o skupni zgodovini in vrednotah. Prostor za digitalizacijo bo na voljo tudi ostalim OK z območja, digitalizirano gradivo bo dostopno na spletnih portalih dLib.si, Kamra in povezavi preko spletne strani knjižnice.

6.4 Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

Prizadevali si bomo za usmerjanje izločenega gradiva, s čimer bomo pripomogli k ustrezni sestavi in oblikovanju kakovostne knjižnične zbirke z raznovrstnim gradivom, ki odraža kulturo lokalne skupnosti in družbe na širšem območju OOK.

7 OBMEJNOST, NARODNA IN ROMSKA SKUPNOST

7.1 Delo za Slovence v zamejstvu (obmejno območje)

Za Slovence v zamejstvu (Porabske Slovence) v letu 2019 načrtujemo:

- zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva, informacij in storitev Slovincem na obmejnem območju (bibliobus na t. i. porabski progi dvakrat mesečno),
- razvijanje bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja (pravljíčne ure na dosedanjih lokacijah v vzgojno-izobraževalnih ustanovah na Gornjem Seniku (šola, vrtec), Dolnjem Seniku (vrtec), v Sakalovcih (vrtec) in Monoštru (vrtec) s punčko in fantkom iz cunj),
- strokovno in kulturno sodelovanje (z zamejskimi ustanovami s projektom *Obujamo dediščino: pravljíčni večeri za odrasle*, organizirali bomo strokovno posvetovanje namenjeno slovenskim obmejnim knjižnicam z delovnim naslovom *Naše skupne vezi v večkulturnem okolju*),
- Slovenska bralna značka Potujoče knjižnice Pišk MS v Porabju,
- Slovenska polica v Oš;
- promocija knjižničnih dejavnosti v zamejstvu v medijih (tiskani, radijski ipd.).

7.2 Delo za pripadnike madžarske narodne skupnosti

Za pripadnike madžarske narodne skupnosti načrtujemo v letu 2019 dodatni nakup knjižničnega gradiva iz sredstev Ministrstva za kulturo RS. Nabava gradiva poteka v skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Letnim načrtom nabave knjižničnega gradiva v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota.

Za razvijanje bralne kulture za pripadnike narodnih skupnosti, izvajanje knjižne in knjižnične vzgoje in informacijsko opismenjevanje za pripadnike narodnih skupnosti načrtujemo:

- izposojajo gradiva v krajevnih knjižnicah Hodoš, Domanjševci, Prosenjakovci in Motvarjevci; vsaka od teh bo v letu 2019 odprta 4 ure tedensko,
- obisk pripadnikov manjšine z bibliobusom po t. i. »narodnostni progi« na dva tedna,
- literarne večere z dr. Lajosem Bence,
- predavanje o biblioterapiji dr. Judit Z. Csuka,
- predavanje in razstava strokovnih knjig in priročnikov Zdrava prehrana,

- predavanje in razstava otroških leksikonov in enciklopedij Mi vse znamo,
- pravljичne ure v VIZ,
- bralne krožke za babice in vnuke,
- dvojezično zgibanko o e-virih...

Komuniciranje v jeziku narodnostne skupnosti pripadnikom madžarske narodne skupnosti zagotavlja bibliotekar – hungarist.

Druge dejavnosti za pripadnike narodne skupnosti:

- mednarodno zamenjavo gradiva s knjižnicami iz Szombathelya in Budimpešte,
- strokovno in kulturno sodelovanje z madžarskimi knjižnicami (v Szombathelyu, Zalaegersegu, Budimpešti, Monoštru) - izmenjava strokovnih izkušenj na skupnih srečanjih,
- usposabljanja za pridobitev strokovnega znanja za delo s pripadniki narodne skupnosti,
- strokovno obdelava knjižničnega gradiva v jeziku narodne skupnosti,
- urejanje madžarskega fonda in skrb za kakovostno zbirko,
- ažuriranje spletne strani knjižnice v madžarščini.

7.3 Delo za pripadnike romske skupnosti

Zbirko gradiva, ki ga hranimo na domoznanskem oddelku, bomo dopolnjevali, jo urejali in predstavljali, poleg tega načrtujemo še:

- predstavljanje vsebin z romsko tematiko na spletni strani knjižnice;
- Knjižnico igrač vsako soboto med 10. in 12 uro v okviru projekta Toy for inclusion;
- pravljичne ure;
- bibliopedagoško delo;
- literarno-glasbene večere.

8 UPRAVA IN TEHNIČNE SLUŽBE

Upravo predstavlja direktor knjižnice.

Tehnične službe so javni uslužbenci, ki opravljajo dela, opredeljena v sistemizaciji delovnih mest in so nujno potrebna za nemoten proces delovanja zavoda. Tehnična dela so sistemizirana v skladu z normativi za knjižnice in so: računovodja, sistemski administrator, upravnik stavbe, voznik, manipulant in pomožni delavec. Ta dela so za zavod prav tako pomembna kot dela strokovnih delavcev.

9 INVESTICIJE

V letu 2019 načrtujemo nakup:

- IT opreme,
- varnostnih kamer,
- opreme za digitalizacijo,
- mobilnega ozvočenja,
- opreme za knjižnično dejavnost,
- pisarniške opreme,
- zunanjšega pohištva in
- obeležja Rastoča knjiga.

10 SKLEP

Program dela se bomo trudili udejaniti v dobrobit vseh deležnikov naše knjižnice. Prizadevali si bomo zadovoljiti potrebe vseh uporabnikov po izobraževanju, raziskovanju, kulturi, razvedrilu in razvijanju pismenosti. Prav tako bomo stremeli k rasti in razvoju ter prepoznavnosti knjižnice, njene dejavnosti in storitev, tako v lokalnem okolju in regiji kot tudi na državni ravni.

Direktorica:

mag. Klaudija Šek Škafar

